

FRATEUR (Joseph-Constant-Léopold), Universiteitsprofessor, lid van de K.A.O.W. (Boom, 7.3.1877 - Bekkevoort, 15.3.1946). Zoon van Charles en van Spruyt, Clémentine; echtgenoot van Beekmans, Marie.

Leopold Frateur deed zijn humaniora aan het bisschoppelijk College zijner geboortestad en zijn kandidatuur in de wetenschappen aan de Universiteit te Leuven. Daarna promoveerde hij met de grootste onderscheiding tot veearts te Cureghem in 1899.

Op de jeugdige ouderdom van 22 jaar werd hem, in 1899, de nieuwe leerstoel van huisdierkunde toevertrouwd aan het landbouwinstituut der Leuvense Hogeschool, waar hij in 1905 tot gewoon professor werd bevorderd.

Hij legde zich aanstonds toe op de studie der mendelse erfelijkheid bij de huisdieren en stichtte te Leuven, in 1908, het eerste huisdierkundig Instituut in ons land.

Zijn opzoekingen over de toestand van de Belgische veestapel trokken zeer snel de aandacht op professor Frateur en, in 1906, werd de Federatie der Veebonden gesticht waarvan hij de bezieler werd. Hij legde er de basis der nationale veeverbetering door individuele selectie en kruising voor het bekomen van raszuivere linies met de gewenste eigenschappen.

Zijn erfelijkheidsopzoekingen werden ook uitgebreid op hoenders en konijnen en hierbij schonk hij bijzondere aandacht aan het probleem der natuur en der wisselwerking van fenotype en genotype bij de dieren en aan het probleem van het atavisme in 't algemeen.

Het baanbrekende werk van professor Frateur bleef natuurlijk niet beperkt tot het moederland en tweemaal werd hij door het Ministerie van Koloniën met een opdracht naar Kongo gestuurd om er de mogelijkheden der veeverbetering te bestuderen.

In 1910 bezocht hij Zuid-Afrika en daarna Katanga en Beneden-Kongo. Op deze studiereis voerde hij persoonlijk de eerste kudde van 1000 koppen Zuidafrikaans vee in op de Bianco en legde aldus de basis der Europese veeteelt in Kongo, die volgens zijn opvatting moest berusten op veredeling van ter plaatse uitgekozen en aan het klimaat geadapteerde rassen.

In 1927-28 bezocht hij de voornaamste veeteeltmaatschappijen van Kongo vooral in de streek van de Lomami, waar verschillende grote veefokkerijen opgericht waren.

In 1936 werd professor Frateur emeritus en trok hij zich terug op zijn landgoed te Bekkevoort, vanwaar hij, onverdroten en niettegenstaande zijn ondermijnd gester, zijn veelvuldige activiteit voortzette tot aan zijn dood.

Hij was vader van een pracht-gezin van 14 kinderen, waarvan 4 zoons priester-missionaris

zijn in Kongo.

Professor Frateur was een veelzijdig mens, aan wie vele eerbewijzen werden verleend, maar die niettemin eenvoudig, minzaam en steeds behulpzaam bleef voor iedereen.

Hij was sinds 1930 buitengewoon lid, sinds 1939 lid en in 1945 voorzitter van het Koninkrijk Belgisch Koloniaal Instituut; lid der Koninklijke Academie voor geneeskunde van België; regent der Nationale Bank van België; beheerder der Bank van Belgisch-Kongo; ondervoorzitter van de Société centrale d'Agriculture; lid van de algemene Raad van de Belgische Boerenbond; beheerder van de centrale dienst van het kleine spaarwezen; ere-voorzitter van het Belgisch Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet van België.

Verder werd hij met volgende eervolle onderscheidingen vereerd: groot officier in de Kroonorde met zilveren ster, commandeur in de Leopoldsorde, commandeur in de Landbouwverdiensde van Spanje.

Zijn wetenschappelijke publikaties bevatten, buiten een groot aantal bijdragen verschenen in *De Boer*, *Le Paysan* en het *Journal de la Société centrale d'Agriculture de Belgique*, volgende werken:

Cours de Zootechnie, Louvain, 1903, 53 p. (cours autographié). — *Cours élémentaire d'anatomie zootechnique*, avec nombreuses planches hors texte, Louvain 1904, 181 p. — *Guide album pour les travaux pratiques d'anatomie zootechnique*, Louvain, 1903. — *Quelques considérations sur la direction à suivre pour l'amélioration de notre bétail*, Louvain, 1905. — *Een overzicht van het hoefbeslag volgens het programma der leergangen van hoefmederij*, Leuven, 1906, 52 p. — *Een kort overzicht over het nut en werking der veebonden*, Leuven, 1906, 16 p. — *De veebonden*, Leuven, 1906, 36 p. — *Court aperçu sur les syndicats pour l'exploitation rationnelle du bétail*, Louvain, 1900, 8 p. — *Modelistandregelen*, Editions françaises, Louvain, Boerenbond. — *L'enseignement de l'extérieur du cheval dans les écoles supérieures d'agriculture* (Congrès int. de l'enseignement agric., Liège, 1905). — *L'enseignement de l'alimentation rationnelle des animaux domestiques dans les écoles supérieures d'agriculture* (Congrès int. d'aliment. rat. du bétail, Liège, 1905). — *La ferrure du cheval de brasseur* (Bull. Ecole Braiserie, 1905). — *La jennérisation des bovins contre la tuberculose* (Rev. génér. Agronom., 1903). — *Hygiène et élevage du bétail. Mesures prises par les pouvoirs publics belges* (Ibid., 1900). — *La stomatite aphtheuse* (Ibid., 1903). — *De Veebonden* (Melkerij en Veeteelt, 1906, n° 1, 2 et 3). — *Le « Veebonden »* (Journ. Soc. centr. d'agric., n° 2, 1906). — *Les syndicats pour l'exploitation du bétail* (Congrès Agr. de Leuze, 1906, 24 p.). — *De Veebonden* (Congrès Katholieke Werken arrondissement Leuven, Leuven, 1904). — *Onze paarden* (Lectuur, Haarlem, Van Alfen, p. 297). — *Précis du cours de zootechnie*, I, Louvain, 1910, 212 p., 133 fig. — *Expériences sur la traite mécanique. Essai de la machine à traite Alpha Dalen* (Bull. Inst. Zoot., n° 1, coll. A. Molhant). — *Productiewaarde van gerst en roggemeel, in gelijke delen voor het vetten van groeiende varkens* (Bull. Inst. Zoot., IX, 1913, 15 p.). — *Etude sur l'emploi du manioc dans l'engraissement du porc* (Ibid., X, 1913, 15 p., Coll. A. Molhant). — *L'épidémie des élevages des poussins* (Ibid., XII, 1913, 17 p., Coll. L. Maldaghe). — *De epidemische ziekte der boender-kweeakerijen* (Ibid., XII bis, 1913, 31 p., Coll. L. Maldaghe). — *De overerving van zwarte kleur en koekoek kleur bij de hoenders* (Handel XVIIe/VI. Nat. Geneesk. Congres, Gent, 1913, p. 202-205). — *Studie der produktiewaarde van een mengsel gerstenmeel, kornmeel en afgeroomde melk voor het vetten van groeiende varkens* (Bull. Inst. Zoot., XIII, 1914, 13 p.). — *Contribution à l'étude du barrage de la plume*

chez la volaille, Hérédité de la couleur coucou chez les coucous de Malines (Ibid., XIV, 1914, 18 p.). — *Over den aard der telegonie* (Ibid., XVI, 1917, 12 p.). — *La robe sauvage du lapin* (C.R. Soc. Biol., LXXXII, 1919, n. 941-943). — *De wildkleur der konijnen* (Handel. XVIIIe VI. Nat. Geneesk. Congres, 1919, p. 52-58). — *Préface de l'Atlas de l'anatomie de l'espèce bovine*, d'après les tableaux d'Edmond Tschagheny, Louvain, 1921, 2 vol. — *La nature héréditaire du pelage sauvage* (Bull. Inst. Zoot., XVII, 1921, 14 p.). — *Les chevaux belges illustres: Bayard et Brillant. Court aperçu de leur généalogie*, Louvain, 1922. — *L'âge du cheval d'après les dents*, Louvain, 1922, 47 p. — *De ouderdomsbepaling van het paard door het gebit*, Leuven, 1922, 13 p. — *Les nouvelles méthodes de l'amélioration du bétail* (Bull. Inst. Zoot., XVIII, 1922, 25 p.). — *Rôle des élevages d'élite dans l'amélioration du bétail* (Ibid., XIX, 1922, 15 p.). — *La sélection comme méthode d'amélioration des animaux domestiques* (Journ. Soc. centr. Agric., LXIX, 1922, p. 138-155). — *Mendelsche synthetisvormen bij de dieren* (Genetica, IV, 1922, p. 235-246). — *The age of the horse according to the teeth*, London, Baillière-Tindall, 1923. — *Les formes nouvelles de première génération filiale chez les animaux* (Rev. intern. Rens. agr. Rome, Nouv. sér., I, 1923, p. 44-49). — *Laitone factoren bij de konijnen* (Natuurw. Tijdschrift, Gent, V, 1923, p. 112-117). — *Résistance héréditaire de la volaille à la diphtérie bacillaire* (Ann. Méd. vét., LXIX, 1924, p. 366-372). — *Bloedlijnenreels bij de huisdieren* (Onze Ploeg, Leuven, IV, 1925, p. 321-325, 353-359). — *La nature mendélienne du sexe étudiée par le rybme de la ségrégation mendélienne* (Genetica, VII, 1925, p. 103-110). — *Systematische stamvorming als voorbereiding tot wetenschappelijke runderveverbetering* (Bull. Inst. Zoot., XXI, 1926, p. 1-84). — *Etat actuel et possibilités de développement futur de l'agriculture et de l'élevage en Belgique* (Bull. hebdom. inform. doc. Banq. nat. Belg., II-I, 1927, p. 237-246). — *L'industrie avicole belge* (Ibid., III-II, 1928, p. 117-122). — *L'industrie avicole* (Journ. Soc. centr. Agr., LXXXV, 1928, p. 162-178). — *L'aviculture en Belgique pendant l'année 1929* (Bull. Inst. Sc. écon. Louvain, I, 1929-1930, p. 189-200). — *Analyse biologique des rations* (Bull. Inst. Zoot., XXII, 1930, 16 p.). — *Quelques considérations sur la production porcine en Belgique* (Bull. hebdom. inform. Banq. nat. Belg., V-II, 1930, p. 398-401). — *Le rendement du lapin* (Min. Agr., Bull. agr. et hort., 1930, p. 126-174). — *De opbrengst van het konijn* (Min. Landb. Tijdschrift Land-Tuinbouw, 1930, p. 127-174). — *L'agriculture en Belgique pendant l'année 1931* (Bull. Inst. Sc. écon. Louvain, III, 1931-1932, p. 142-152). — *La production porcine. L'importance de la connaissance des prix des animaux et les facteurs qui les font varier pour l'exploitation économique des entreprises porcines* (Bull. Inst. Zoot., XXIII, 1931, 46 p.). — *Caractères nouveaux des animaux domestiques et des plantes cultivées* (Bull. Inst. Zoot., XXIV, 1933, 20 p.). — *Nieuwe eigenschappen bij huisdieren en kultuurplanten* (Inst. Huisdierk., XXIV, 1933, 20 p.). — *Manifestations scorbutiques chez le poussin* (Bull. Inst. Zoot., XXIV, 1933, 20 p., Coll. A. Brauwer). — *La notion de race à la lumière des données de l'hérédité expérimentale* (Inst. roy. col. belge, Bull. séanc., VIII, 1937, p. 587-601). — *Le caractère héréditaire* (Bull. Ac. r. Méd. Belg., 1938, p. 116-131). — *La nature de l'atavisme* (Inst. roy. col. belge, Bull. des séanc., X, 1939, p. 289-305). — *Atavisme expérimental* (Ibid., XVI, 1945, p. 526-532).

December 1960.

W. Robyns.

Leynen, L.-E., Léopold Frateur (Inst. roy. col. belge, Bull. séanc., XVII, 1947, p. 145-153, 1 portrait). — Bayens, J. Léopold Frateur, professeur emeritus aan de Faculteit der Wetenschappen en aan het Landbouwinstituut (Kath. Un. Leuven, Jaarboek 1944-1948, LXXXVII, III, 1951, p. 133-157, portr.).